

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษา เป็นกระบวนการหนึ่งที่ทำให้มนุษย์ พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาระดับประถมศึกษา มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตทันต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกๆด้านของประเทศ ทำงานเป็น และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ. 2540 : คำนำ) เป็นที่ยอมรับกันว่า การศึกษา เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ และประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย ต่างก็เน้นคุณภาพของการศึกษา เพื่อพัฒนาประเทศ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ของสังคมปัจจุบัน เป็นเหตุให้การศึกษาต้องทำงานหนัก เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและมีศักยภาพ ที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ดังคำกล่าวของนักวิชาการหลายท่านที่ว่า ต้องการให้สังคมเป็นอย่างไร ให้ใส่สิ่งนั้นไว้ในการศึกษา (สุรัฐ ศิลปอนันต์. 2536 : 8)

ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ได้เข้ามามีบทบาทอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของประชาชนอย่างมาก ทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงคือ การบริหารงานบุคลากร ในสถาบันการศึกษา (พนม พงษ์ไพบูลย์. 2539 : 68) การบริหารองค์การต่างๆจะประกอบด้วย ปัจจัยที่สำคัญ 4 อย่าง คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ องค์ประกอบสำคัญในการบริหารโรงเรียนซึ่งถือว่าเป็นเรื่องยากก็คือ การบริหารคน เพราะคนมีความคิด มีจิตใจ มีความรู้สึก ซึ่งย่อมแตกต่างไปจากเงิน สิ่งของ หรือวัสดุโดยสิ้นเชิง (อุบล ชาญใช้จักร. 2537 : 11) การบริหารโรงเรียน ให้เกิดการพัฒนากฎการศึกษา ตามความมุ่งหวังนั้น ผู้บริหารต้องตระหนักในความสัมพันธ์กับบุคลากร ด้วยความเชื่อว่า คนเป็นหัวใจของความสำเร็จทั้งปวง เพราะการใช้ทรัพยากรที่เป็นปัจจัยอื่นๆทุกอย่าง จะสำเร็จได้ผล ก็อยู่ที่ความสามารถของบุคคล การที่องค์การมีคนหย่อนสมรรถภาพหรือปริมาณไม่เพียงพอกับงานย่อมเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้งานไม่ได้ผลตามเป้าหมาย ผู้บริหารทุกคน ต้องให้ความสำคัญในการจัดการเกี่ยวกับคน เพราะจะได้เห็นข้อเท็จจริงว่า การที่จะทำงานขององค์การให้บรรลุผลสำเร็จด้วยดีนั้นย่อมต้องอาศัยคนเป็นผู้ปฏิบัติ (ธงชัย สันติวงษ์. 2531 : 4)

แต่ความสำเร็จของงานตามเป้าหมายจะเกิดขึ้นหรือไม่นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือและการประสานความสัมพันธ์จาก บุคคลทั้งสองฝ่าย คือ ผู้บริหารและผู้ร่วมงาน โดยผู้บริหารนั้นเป็นตัวจักรที่ต้องมีบทบาทเป็นผู้นำและผู้บังคับบัญชา เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมมือในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายด้วยความเต็มใจ (สัจจา ศรีเจริญ. 2527 : 2) การที่บุคลากรได้ปฏิบัติงานด้วยความพึงพอใจ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะหากบุคลากรมีความพึงพอใจในการทำงาน จะเป็นผลให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (รัตนา บูรพาภูล. 2529 : 3)

องค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ปัจจัยความรู้สึกที่ดี ที่ชอบที่พอใจในการปฏิบัติงานหรือมีเจตคติที่ดีอันเกิดจากการตอบสนองความต้องการในปัจจัยต่างๆ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเต็มใจ ที่จะปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ..งานด้านงานที่ทำในปัจจุบัน ด้านเงินเดือนและสวัสดิการที่ได้รับ ด้านการเลื่อนขั้นเงินเดือน ด้านการเลื่อนขั้นตำแหน่ง ด้านผู้บังคับบัญชาชั้นต้น และ ด้านเพื่อนร่วมงาน (คำรงค์ศักดิ์ ไชยแสน 2542 : 2) กิติมา ปรีคีติก (2529 : 332) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของบุคคล ที่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ไว้ดังนี้

1. มีความเอาใจใส่ต่องาน ขยันดีค้ำตามผลงานที่ได้รับมอบหมายอยู่เสมอ
2. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
3. มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
4. ไม่ขาดหรือหยุดงานโดยไม่จำเป็น

แต่เมื่อใดที่บุคลากร ไม่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน จะมีผลทำให้การปฏิบัติงานเสื่อมลง งานจะดำเนินไปอย่างไม่ราบรื่น ความรับผิดชอบต่องาน หรือต่อผลสำเร็จของงาน จะขาดไป ระดับการปฏิบัติงานจะลดต่ำลง ซึ่ง ทองอินทร์ วงศ์โสธร. (2523 : 59 - 60) และ ภิญโญ สาคร (2523 : 5) มีความเห็นว่า ถ้าบุคลากรในหน่วยงานขาดขวัญและกำลังใจ คือ ไม่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแล้ว การปฏิบัติงานนั้น ก็ไม่สามารถดำเนินการไปได้ตามวัตถุประสงค์และไม่ประสบผลสำเร็จ ถึงแม้ว่าหน่วยงานนั้น จะมีวัสดุอุปกรณ์และบุคลากรที่เพียงพอ

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ย่อมแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของความพึงพอใจที่มีต่อการปฏิบัติงาน ถ้าผู้ปฏิบัติงานได้รับผลตอบสนองในสิ่งที่เขาต้องการผลที่เกิดขึ้น คือ การเพิ่มความสนใจในงานมีมากขึ้นการเพิ่มความกระตือรือร้นในการทำงานมีมากขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานที่สำคัญหน่วยงานหนึ่ง มีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรง ในการจัดการ

ควบคุม และกำกับระบบการประถมศึกษาของทั้งประเทศ ซึ่งรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้บรรลุจุดหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 8)

โรงเรียนประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาระดับที่มีความสำคัญยิ่ง สภาพการเรียนการสอนตามหลักสูตรของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ต้องรับภาระและงานที่ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมาย และต้องทำงานด้านธุรการ เช่น การเงิน การพัสดุ และงานกิจกรรมอื่นๆ ทำให้ครูเกิดความรู้สึกว่างานที่ได้รับมอบหมายนั้น ไม่คุ้มกับค่าตอบแทนที่ได้รับ จึงเป็นเหตุให้ครูไม่มีกำลังใจในการทำงาน

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีโรงเรียนอยู่ในสังกัดจำนวน 481 โรงเรียน ในแต่ละปีได้จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากร จัดอบรมทั้งภายในและส่งเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานอื่นที่จัด มีโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมข้าราชการครู สนับสนุนส่งเสริมจัดสวัสดิการต่างๆ เป็นการดำเนินการที่มุ่งเน้นในด้านอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติราชการ การช่วยเหลือสงเคราะห์ข้าราชการที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน ช่วยเหลือในด้านการครองชีพ การสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานและความมั่นคงในอาชีพ เช่น โครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อซื้อจักรยานยนต์ผ่อนส่ง โครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อให้ข้าราชการครูกู้สำหรับจัดสร้างบ้านผ่อนส่ง โครงการสวัสดิการเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยของข้าราชการ(มติ ครม.) โครงการสวัสดิการเคหะสงเคราะห์และที่ดิน(ดอกเบี้ยต่ำกว่าปกติ) โครงการเสมาพาสุข โครงการประกันชีวิตและอุบัติเหตุข้าราชการ และลูกจ้าง โครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ปัญหาหนี้สินข้าราชการครู โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู

จากการนิเทศติดตามประเมินผลการดำเนินงาน พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคต่างๆ มากมายหลายประการ สามารถจำแนกตามองค์ประกอบของความพึงพอใจได้ดังนี้ คือ ด้านการปฏิบัติงานในปัจจุบัน ได้แก่ งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดซื้อ วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนการสอน ขาดแคลนอาคารเรียนและอาคารประกอบ ขาดแคลนห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ด้านการเลื่อนขั้นเงินเดือน ได้แก่ การร้องเรียนขอความเป็นธรรม ด้านผู้บังคับบัญชาชั้นต้น ได้แก่ ไม่ให้ความสำคัญต่องาน ไม่ชอบอยู่โรงเรียนชอบวางอำนาจ ขาดการนิเทศภายในอย่างจริงจัง ด้านเพื่อนร่วมงาน ได้แก่ ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะวิชา เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย. 2544 : 18)

ปัญหาและอุปสรรค ดังที่กล่าวมาข้างต้น สัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎีของ เฮอร์ซเบิร์กที่ศึกษาพบทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่น่าจะมีผลกระทบกระเทือนต่อความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนประถมศึกษาได้ โดยเฉพาะสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย มีโรงเรียนในสังกัดอยู่ 2 ประเภท คือ โรงเรียนที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ โรงเรียนที่เปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำให้มีปัจจัยที่ใช้ในการบริหาร และสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น ครู นักเรียน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ต่างกัน ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย และมีหน้าที่บริหารจัดการเกี่ยวกับการประถมศึกษาโดยตรง เห็นว่า สภาพความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม การวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลอย่างดียิ่ง ที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย นำไปใช้เป็น แนวทางวางแผนการพัฒนาปรับปรุงการบริหารด้านบุคลากรและการบริหารโรงเรียนต่อไป

กรอบแนวคิดของการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎี 2 ปัจจัย ของเฮอร์ซเบิร์ก (Frederick Herzberg) เป็นกรอบในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยค้ำจุน ดังนี้

1. ปัจจัยกระตุ้น

- 1.1 ความสำเร็จของงาน
- 1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ
- 1.3 ลักษณะของงานที่ทำ
- 1.4 ความรับผิดชอบ
- 1.5 ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

2. ปัจจัยค้ำจุน

- 2.1 เงินเดือน
- 2.2 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน
- 2.3 นโยบายและการบริหารงาน
- 2.4 สภาพการทำงาน
- 2.5 การปกครองบังคับบัญชา
- 2.6 ฐานะตำแหน่งหน้าที่การงาน
- 2.7 ความมั่นคงในการทำงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 2 ระดับ (ปกติ) และ 3 ระดับ (โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ตามทฤษฎี 2 ปัจจัย ของเฮิร์ชเบอร์ก
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 2 ระดับ (ปกติ) และ 3 ระดับ (โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ตามทฤษฎี 2 ปัจจัย ของเฮิร์ชเบอร์ก
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 2 ระดับ (ปกติ) และ 3 ระดับ (โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ตามทฤษฎี 2 ปัจจัย ของเฮิร์ชเบอร์ก

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 2 ระดับ (ปกติ) และครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 3 ระดับ (โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามปัจจัยกระตุ้นแตกต่างกัน
2. ครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 2 ระดับ (ปกติ) และครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 3 ระดับ (โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามปัจจัยค้ำจุนแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 2 ระดับ (ปกติ) และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 3 ระดับ (โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามปัจจัยกระตุ้นแตกต่างกัน
4. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 2 ระดับ (ปกติ) และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 3 ระดับ (โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามปัจจัยค้ำจุนแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 2 ระดับ (ปกติ) กับครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 3 ระดับ (โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ตามทฤษฎีปัจจัยของเฮอรัซเบอร์ก คือ ปัจจัยกระตุ้น และปัจจัยค้ำจุน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน และผู้บริหาร ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2544 ซึ่งมีครูจำนวน 5,447 คน จำแนกเป็นครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 2 ระดับ (ปกติ) จำนวน 3,382 คน ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 3 ระดับ (โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา) จำนวน 1,584 คน มีผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 481 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 2 ระดับ (ปกติ) จำนวน 387 คน ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 3 ระดับ (โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา) จำนวน 94 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2544 ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 2 ระดับ (ปกติ) จำนวน 342 คน ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 3 ระดับ (โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา) จำนวน 307 คน ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 2 ระดับ (ปกติ) จำนวน 192 คน ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 3 ระดับ (โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา) จำนวน 75 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบจากตารางของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 40)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2544

ตัวแปรที่ศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ครูผู้สอน ที่ทำการสอนในโรงเรียน ที่เปิดสอน 2 ระดับ (ปกติ)	3,382	344
2. ครูผู้สอน ที่ทำการสอนในโรงเรียน ที่เปิดสอน 3 ระดับ (ขยายโอกาส)	1,584	309
3. ผู้บริหารโรงเรียน ที่เปิดสอน 2 ระดับ (ปกติ)	387	192
4. ผู้บริหารโรงเรียน ที่เปิดสอน 3 ระดับ (ขยายโอกาส)	94	75
รวม	5,447	920

Rajabhat Mahasarakham University

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น หรือตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 สถานภาพทางตำแหน่งหน้าที่ จำแนกเป็น

- 1) ผู้บริหาร
- 2) ครูผู้สอน (รวมถึงผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน)

2.1.2 ประเภทโรงเรียน จำแนกเป็น

- 1) โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 2 ระดับ (ปกติ)
- 2) โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 3 ระดับ
(โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา)

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ตามทฤษฎี 2 ปัจจัย ของเฮอรัลด์
เบอร์ค คือ ปัจจัยกระตุ้น และ ปัจจัยค้ำจน

ค่านิยมศัพท์เฉพาะ

1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกที่ดี ที่ชอบ ที่พอใจในการปฏิบัติงาน หรือเจตคติที่ดี อันเกิดจากการตอบสนอง ความต้องการในปัจจัยต่างๆ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดกำลังใจและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยตามทฤษฎีของ เฮอริชเบอร์ก คือ ปัจจัยกระตุ้น และปัจจัยค้ำจุน ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยกระตุ้น หมายถึง องค์ประกอบที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน ปัจจัยนี้มักเกิดจากตัวงานเอง ได้แก่

1.1.1 ความสำเร็จของงาน หมายถึง การที่ครูสามารถทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ รวมทั้งการไม่บรรลุผลสำเร็จในการทำงานด้วย อาจเป็นงานที่ได้รับมอบหมายและไม่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาก็ตาม

1.1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ หมายถึง การที่ครูได้รับการยกย่อง ชมเชย การแสดงความยินดี การให้กำลังใจจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน เมื่องานบรรลุผลสำเร็จ รวมทั้งการถูกกล่าวโทษ และคำเหน็ดเหนื่อยจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน เมื่องานไม่บรรลุผลสำเร็จ

1.1.3 ลักษณะของงานที่ทำ หมายถึง งานที่ตรงกับความรู้ความสามารถ น่าสนใจท้าทายให้อยากทำ มีความยากง่าย เป็นลักษณะที่สามารถทำตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ โดยไม่เกิดความเบื่อหน่าย

1.1.4 ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน โดยงานนั้นไม่มีการตรวจตรา หรือควบคุมอย่างใกล้ชิด เปิดโอกาสให้อิสระในการแก้ปัญหาหรือรับผิดชอบอย่างเต็มที่

1.1.5 ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน หมายถึง การที่ครูมีโอกาสได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น มีโอกาสเข้ารับการศึกษาอบรม การศึกษาต่อเพื่อรับวุฒิสูงขึ้น หรือเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเอง

1.2 ปัจจัยค้ำจุน

1.2.1 เงินเดือน หมายถึง ค่าจ้าง ที่ครูได้รับเป็นรายเดือนในปัจจุบัน เช่น เงินเดือน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่ารักษาพยาบาล รวมทั้งเงินสวัสดิการประเภทต่างๆ

1.2.2 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน หมายถึง การประสานสัมพันธ์ระหว่างตัวครูกับผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน มีความสามัคคีในกลุ่ม สามารถทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี

1.2.3 นโยบายและการบริหารงาน หมายถึง การดำเนินงานของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ที่มีการวางแผนในการทำงาน มีวัตถุประสงค์อย่างแน่ชัด มีวิธีการในการดำเนินงานที่ทุกฝ่าย มีความเข้าใจและยึดถือหลักการบริหารงานที่ถูกต้อง มีเหตุผล เพื่อการปฏิบัติงานบริหารการศึกษา

1.2.4 สภาพการทำงาน หมายถึง บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน ห้องเรียน มีความสะดวกสบาย มีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอแก่การปฏิบัติงานหรือไม่

1.2.5 การปกครองบังคับบัญชา หมายถึง การที่ผู้บังคับบัญชาทุกระดับตั้งแต่ผู้บริหารระดับโรงเรียนจนถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด มีความสามารถในการบังคับบัญชา มีความเป็นผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.6 ฐานะตำแหน่งหน้าที่การงาน หมายถึง สถานภาพของอาชีพครูดำรงอยู่ เป็นที่ยอมรับของสังคม มีความพอใจในตำแหน่งหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย

1.2.7 ความมั่นคงในการทำงาน หมายถึง มีความมั่นคงในอาชีพครู มีเสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็น การได้รับความเป็นธรรมและการปกป้องคุ้มครองจากผู้บังคับบัญชา การจัดสภาพการปกครอง การทำงานที่สามารถป้องกันอันตรายจากอุบัติเหตุ โรคภัยไข้เจ็บ และความปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย

2. ครู หมายถึง ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ประจำปี 2544

3. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ดำเนินการสอน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย รวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนด้วย

4. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย

5. โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 2 ระดับ (ปกติ) หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา

6. โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน 3 ระดับ (โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา) หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นข้อมูลและข้อเสนอแนะให้โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ใช้ปรับปรุงการบริหารและการปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น
2. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารระดับสูง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาบริหารงานบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. นำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University